

at læse bogen og knytte mere indgående ræsonnementer af positiv eller negativ art til de fremsatte påstande og de tilføjede forklaringer.

Vagn Madsen.

Gjerløv-Knudsen: Form som enhedsbegreb i kunst, videnskab og organisation. G. E. C. Gads Forlag. Kbh. 1953. 55 sider.

Den foreliggende bog er bygget over et foredrag, der blev holdt på sommeruniversitetet sidste sommer. Hensigten har været at skabe et grundlag for en tværvidenskabelig drøftelse af de formgivningsproblemer, som er uløselige forbundne med åndelig virksomhed. Docent *Gjerløv-Knudsen* har delt det store arbejdsområde op i tre ret skarpt afgrænsede felter, eftersom den foreliggende opgave er af kunstnerisk, videnskabelig eller administrativ karakter.

Det er i højeste grad en priselig stræben at søge at tilnærme videnskabsgrenene til hinanden, så at fagfolk med vidt forskellige specialer med større udbytte kan kigge over plankeværket og følge arbejdet i naboens urtegård. *Gjerløv-Knudsen*'s afhandling viser, at det ad spekulativ vej lader sig gøre at opstille konstituerende fællesgrundtræk. Han understreger med terminologisk skarpsindighed, hvorledes vejen frem mod en tilfredsstillende formanvendelse går gennem etaper som problemstilling, problembehandling og problemløsning. Ligeledes lykkes det ganske klart at skelne de forskellige faktorer, der gør sig gældende under arbejdet, og hvorledes de dominerer alt efter opgavens art.

I det hele taget har behandlingen sin styrke i en overordentlig nøjagtig terminologi. Derimod fortoner de praktiske resultater sig let i alt for luftige abstraktioner. Som det desværre altid vil være tilfældet, viser forfatteren sig at være bedst inde i en rationel behandling af formproblemerne på sit eget fagområde, arkitekturen og de bildende kunster. Når linien skal føres over på videnskabens og organisationens problemer, bliver vi alt for hurtigt spist af med en henvisning til den gældende metodik.

Opgaven kan på forhånd synes temmelig utopisk, og det er heller ikke lykkedes at skabe rigere muligheder for en praktisk udnyttelse af det omhyggeligt opbyggede arbejdsystem. Naturligvis ligger der en betydelig fare i at samle så mange uensartede områder under én hat. Det udarter let som her til en ganske vist overordentlig interessant, men dog til syvende og sidst gold omgang teoretisk skolastik, som Thomas Aquino sikkert havde nikket bifaldende til. Man får med eller mod sin vilje indtrykket af, at midlet tager magten fra hensigten, og at forfatteren lader sig tilfredsstillende med rent formalistiske overvejelser. Behandlingens stærkt abstraherende tendens giver en fornemmelse af, at der lægges stor vægt på længden af pavens skæg, medens der på det nærmeste lades hånt om hans personlige egenskaber og hans magts rækkevidde.

Uden særlig fyldestgørende begrundelse lades æstetiske og tekniske synspunkter ude af betragtning. Begge må dog anses for at være ret væsentlige faktorer for opnåelsen af en tilfredsstillende formanvendelse. Direkte selvmodsigende virker det, når forfatteren hævder, at »Bedømmelsen af formen

at læse bogen og knytte mere indgående ræsonnementer af positiv eller negativ art til de fremsatte påstande og de tilføjede forklaringer.

Vagn Madsen.

Gjerløv-Knudsen: Form som enhedsbegreb i kunst, videnskab og organisation. G. E. C. Gads Forlag. Kbh. 1953. 55 sider.

Den foreliggende bog er bygget over et foredrag, der blev holdt på sommeruniversitetet sidste sommer. Hensigten har været at skabe et grundlag for en tværvidenskabelig drøftelse af de formgivningsproblemer, som er uløselige forbundne med åndelig virksomhed. Docent *Gjerløv-Knudsen* har delt det store arbejdsområde op i tre ret skarpt afgrænsede felter, eftersom den foreliggende opgave er af kunstnerisk, videnskabelig eller administrativ karakter.

Det er i højeste grad en priselig stræben at søge at tilnærme videnskabsgrenene til hinanden, så at fagfolk med vidt forskellige specialer med større udbytte kan kigge over plankeværket og følge arbejdet i naboens urtegård. *Gjerløv-Knudsen*'s afhandling viser, at det ad spekulativ vej lader sig gøre at opstille konstituerende fællesgrundtræk. Han understreger med terminologisk skarpsindighed, hvorledes vejen frem mod en tilfredsstillende formanvendelse går gennem etaper som problemstilling, problembehandling og problemløsning. Ligeledes lykkes det ganske klart at skelne de forskellige faktorer, der gør sig gældende under arbejdet, og hvorledes de dominerer alt efter opgavens art.

I det hele taget har behandlingen sin styrke i en overordentlig nøjagtig terminologi. Derimod fortoner de praktiske resultater sig let i alt for luftige abstraktioner. Som det desværre altid vil være tilfældet, viser forfatteren sig at være bedst inde i en rationel behandling af formproblemerne på sit eget fagområde, arkitekturen og de bildende kunster. Når linien skal føres over på videnskabens og organisationens problemer, bliver vi alt for hurtigt spist af med en henvisning til den gældende metodik.

Opgaven kan på forhånd synes temmelig utopisk, og det er heller ikke lykkedes at skabe rigere muligheder for en praktisk udnyttelse af det omhyggeligt opbyggede arbejdsystem. Naturligvis ligger der en betydelig fare i at samle så mange uensartede områder under én hat. Det udarter let som her til en ganske vist overordentlig interessant, men dog til syvende og sidst gold omgang teoretisk skolastik, som Thomas Aquino sikkert havde nikket bifaldende til. Man får med eller mod sin vilje indtrykket af, at midlet tager magten fra hensigten, og at forfatteren lader sig tilfredsstillende med rent formalistiske overvejelser. Behandlingens stærkt abstraherende tendens giver en fornemmelse af, at der lægges stor vægt på længden af pavens skæg, medens der på det nærmeste lades hånt om hans personlige egenskaber og hans magts rækkevidde.

Uden særlig fyldestgørende begrundelse lades æstetiske og tekniske synspunkter ude af betragtning. Begge må dog anses for at være ret væsentlige faktorer for opnåelsen af en tilfredsstillende formanvendelse. Direkte selvmodsigende virker det, når forfatteren hævder, at »Bedømmelsen af formen

som skøn er således betinget af at stå overfor en formgivning af absolut eller tilnærmet absolut art«, samtidig med at han tre gange fastslår, at æstetikken ikke indgår i den formgivende proces.

Forfatterens slutresultat synes at gå ud på, at opgaven for de tre forskelligartede arbejdsområder vil være at støtte og tjene mennesket gennem en formgivning, der bygger på og imødekommer menneskets positive behov. Gjerløv-Knudsen har meget omhyggeligt gjort opmærksom på, at behovdannelsen, der opstår ved spændingsforhold mellem det indre personligheds-milieu og det ydre formmilieu, er en meget afgørende omstændighed ved problemstillingen.

Vi er ikke overbevist om, at den nærværende formgrammatik vil være i stand til at bryde nye veje indenfor arbejdet med videnskabernes og organisationens forskellige grene. Dertil er de to felter behandlet alt for fragmentarisk og udelukkende i tilknytning til den formanvendelse, der allerede gør sig gældende inden for kunsten. Men det er væsentligt at placere mennesket som en central faktor, og vi er taknemmelige for at have overværet en talentfuld og begavet debat af de formproblemer, der nødvendigvis må optage alle, der giver sig af med teoretiske og administrative spørgsmål.

Ulf Kjær Hansen.

Handbok i Redovisning. Redigerad av Palle Hansen och Harald Bernström. Bokförlaget Natur och Kultur. Sth. 1953. 1013 sider.

»Håndbog i Regnskabsvæsen« er nu udkommet i Sverige, oversat og bearbejdet af en række svenske regnskabsfolk, driftsøkonomer m. m. og med økonomichef ved SAS, civilekonom Harald Bernström som medredaktør. Værkets struktur svarer ganske til den danske udgave, men bearbejdelsen for svenske forhold har naturligvis medført en hel del ændringer i de fleste artiklers indhold.

Red.